

Dyslexie - en wat erbij komt

Kinderen en volwassenen met dyslexie lopen dagelijks aan tegen onze 'talige' maatschappij, waarin veel gelezen en geschreven wordt. Het niet snel kunnen lezen en spellen heeft gevolgen op school maar ook in het dagelijkse leven. Het is van belang dat op school en thuis de 'bijkomende' problemen onderkend worden. Zo kan voorkomen worden dat een kind in de knel raakt.

Belemmeringen in het onderwijs

Met de belemmeringen die kinderen met dyslexie in het onderwijs ondervinden, zijn we bekend. De leerkracht en het kind hebben er iedere dag mee te maken. Op school wordt veel gelezen en geschreven. Het leren lezen neemt, samen met het leren rekenen, ongeveer 50% van de leertijd in beslag. Bij kinderen met dyslexie gaat het leren lezen en spellen langzaam. De dyslexie heeft ook gevolgen voor het leren van de andere vakken. Veel kinderen met dyslexie komen na de basisschool terecht op een lager onderwijsniveau dan ze op grond van hun intelligentie aan kunnen. Leerlingen met dyslexie moeten, in vergelijking met hun klasgenoten met eenzelfde intelligentie, veel energie steken in het leren. Ze hebben bij alle vakken compenserende maatregelen nodig, niet alleen bij het lezen en spellen.

De gevolgen van dyslexie spelen niet alleen op school, maar ook tijdens een studie of beroepsopleiding en later op de werkvloer. In de huidige maatschappij is dyslexie dan ook een serieuze belemmering.

Sociaal-emotionele problemen

Dyslexie kan een grote invloed hebben op een kind en zijn omgeving. Veel ouders geven aan dat hun kind naast een leerprobleem ook sociaal-emotionele problemen heeft. Leesproblemen kunnen het zelfvertrouwen schaden. Als een kind voldoende intelligent is maar het krijgt het technisch lezen niet onder de knie, (terwijl het bij klasgenoten probleemloos lijkt te verlopen) leidt dit vaak tot frustraties. Zeker wanneer er nog geen diagnose is gesteld, kan het kind allerlei redenen bedenken

waarom het lezen en spellen niet lukt. Het kind moet erg veel oefenen met weinig resultaat. Hierdoor ontstaat vaak demotivatie.

De inspanning die het op school moet leveren kan zo zwaar zijn, dat dit zich uit in lichamelijke klachten, zoals buikpijn of hoofdpijn.

In het uiterste geval kan een kind faalangst ontwikkelen: de angst om fouten te maken of tekort te schieten, de angst om niet aan bepaalde verwachtingen te kunnen voldoen.

De ouders

Dyslexie heeft dus bijna altijd invloed op de schoolprestaties en op het gevoel van welbevinden en het zelfbeeld. Ouders zien bij het kind thuis vaker moeilijk gedrag.

Het opvoeden en begeleiden van een kind met dyslexie vraagt van ouders extra aandacht, inspanning en vaardigheden. Ouders willen het beste voor hun kind en ervaren spanning als het op school niet goed gaat. Soms spelen zorgen over de toekomst, onmacht of schuldgevoel een rol. Ouders die zelf ook dyslexie hebben, zien zich geconfronteerd met oude gevoelens uit de eigen schooltijd.

Door de dyslexie vallen verwachtingen die ouders bewust of onbewust hebben over hun kind in duigen. Een deel van het oefenen van lezen en spellen gebeurt vaak thuis. Het kind voelt al de druk van het extra oefenen op school en de oefeningen thuis komen erbij. Dit oefenen kan dan snel een moment van strijd en ergernis worden. Bovendien is in de praktijk de vooruitgang vaak minimaal. Dat is best frustrerend voor ouders en kinderen.

Voor ouders betekent het hebben van een dyslectisch kind vaak een 'lange weg'. Ze moeten regelmatig uitleggen wat dyslexie voor gevolgen heeft bij het leren, en dat hun zoon of dochter echt hard werkt. Ouders met een kind met dyslexie moeten vaker naar school komen voor gesprekken en moeten dyslexiebegeleiding regelen of afspraken maken of compensatieregelingen.

De broers en zussen

Wanneer één kind in het gezin dyslexie heeft, verandert er ook het nodige in het dagelijks leven van broers en zussen. Vaak gaat er veel aandacht naar het kind met het probleem, al is het alleen maar vanwege de extra begeleiding met lezen en huiswerk. Daar komt nog bij dat door de emotionele gevolgen van dyslexie het gedrag van een kind met dyslexie voor de broer of zus ook niet altijd even makkelijk is.

Open en positief met alle gezinsleden communiceren en samen naar oplossingen zoeken, geeft iedereen in het gezin het gevoel betrokken te zijn.

Ten slotte

Het is fijn als een kind met dyslexie zich begrepen en gehoord voelt en dat hij zijn verhaal kwijt kan. Emotionele steun is essentieel om te voorkomen dat deze kinderen in de knel komen. Ouders en leerkrachten spelen daarin een grote rol.

Het is belangrijk om open over alle aspecten van dyslexie te praten en niet te veel op de leerprestaties te focussen. Luister zonder vooringenomenheid naar het kind en sluit een gesprek altijd positief af.

